

tre en romànic, ni és usual en baix llatí), i de terminació i inicial diferents; la *-d-* si no és error de còpia per una *v* de braç allargat, es deurà a una contaminació (cf. supra l'engalitar de Tagell i el galindant que he citat a GALERA), com ara la de baldança 'atreuiment' (oc. ant. > it. baldanza) o validesa.¹⁰

De garip (supra) deriva el verb *esgaripar* [esgripar, 1840, Lab. Supl.]: «sols, junt ab la xibeca, la gralla alegre 's mostra, / diuhen que 'ls rius s'en tornan entera, y que un infant, / al veure d'aqueix dia la llum, 10 en terra nostra, / ha reculat al ventre, de por *esgaripant*», «lo grech --- / a la gentil Hesperis cercant, de negres ulls; / de sobte, ab ays planívols y *esgaripar* de nina, / vénen vius a punyir-li lo cor sos alarits, / com piuladissa y tristos sospirs de la cardina, / la torrentada al dur-se'n sos xiricants petits: / no lluny de les Hespèrides se dol sa mare trista / ---», *Atl.* (III, 8a; v, 23a; no encara en la versió de 1867); *DAG.* i *AlcM* en donen cites de prosistes coetanis o posteriors, localitzant aquest com a mot del cat. or., i aquell matisant-ho com 'crit de les aus nocturnes', 'chillido, alarido'; *esgarip* [esgrip, 1840, Lab. Supl.; *esgarip* escr. Renaix.]; el matís semàntic, com indico en el DCEC, de *garip* «melindre mujerial» passa a 'llançar xisclets com una dona' (Hesperis en l'*Atl.*); *esgaripós*.²⁵

Galibar, *galivar* (supra); *contragalibar*. *Engalipar* (supra). *Gàlit*, variant 1640. *Agalivar*, *agalivança* i *agalius* (supra); *agalivor*, *agalivós*. *Esgalivança*. De *garbo*: *garbós*, *garbosament*, *garbositat*. *Malgarbat*.

¹ *Garbe* en l'ed. de 1757 és err. tip., com es veu per ³⁰ l'ordenació alfabètica (entre *garbera* i *garbons*). —

² No veig, però, com hi podríem encabir l'hisip-àr. *gàliba* 'heura' (*RMa.* I. Bekleriš) i un cast. *algalaba* 'parrissa', que Simonet relaciona un amb l'altre. —

³ D'ací penso ara que pot sortir l'adj. *agripós* 'de ³⁵ gust aspre, tirant a agre' que he sentit sovint aplicada a herbes i fruitetes a la vall de Boí (si bé amb contaminació de *agre*). — ⁴ Per a la teoria errònia que, a base de fets àrabs inexactes, suggerí el senyor Solà i Solé sobre *garip*, i per al descabdelament que li donà Spitzer estenen-la al mot italià i occità, amb mala comprensió dels testimonis catalans, veg. el que en dic en l'extensa nota 11 del DCEC, *GARBO*. — ⁵ Cites literàries en Spitzer (*Kat. Ètym.*, en *Mgn. aus d. rom. Phil.* IV, s. v., i en ⁴⁵ altres treballs seus, cf. *Misc. Alcover*, 469, *ARom.* IX, 150; Bruch, *l. c.*). — ⁶ «La gran baluerna del carro avançava lentament, fantàsticament, entremig d'aquell centelleig, que li donava *agalivances* de cosa d'altre món» escriu Ruyra (*La Parada*, 103): al ⁵⁰ primer cop d'ull sembla un ús un poc estiregassat, o, a desgrat de l'encís d'aquest passatge, poc típic; tanmateix potser vol suggerir el matís de visió vaga, entrevista, aurèola difusa, d'acord amb el tema d'aquesta novella, «El primer *llustre* d'amor», i el ⁵⁵ centelleig precedent. — ⁷ És el mateix *galiiu* que indica per als mateixos llocs [Àger i SdÜrg.] *AlcM*, amb sentit deformat i mal entès com a femení. —

⁸ És la lliçó, si fa no fa, de tres dels mss., A, F¹ (*gardatz que non vos galiiu*), i a² (*gardatz com vos galiiu*); ⁶⁰

el quart ms., no entenen el copista aquest mot català, estrany a la llengua d'oc, ho interpola, reemplaçant el vers incompreensible per una conjectura pròpia, frase trivial: «tot quant faitz d'agraduiu»; Kolsen (*ARom.* XXI, 316, v. 54) s'accontenta (com sovint passa) amb la lectio faciliior, i puntua malament. — ⁹ «--- Perduda, exés <'excepte'> si poden provar que per frau, o per *galidansa* d'altres omes, o per mandament leial, foron encombrats que non o pogron ademplir aiceld, enfre sis meses.» Potser hi hagué influència d'un mot com el port. ant. *egualidar* 'igualar', *egualidade*, *egualidança* (Ss. XIV i XV), cf. *iguala* 'tracte o pacte amb un metge etc.'. ¹⁰ Altres enllaços etimològics que s'han suggerit per a *galivança* i afins, són insostenibles o almenys poc versemblants. En tot cas res a veure amb *gaubança* (veg. *gabar/GAUBAR*). Tampoc no puc creure gens en un cultisme **cavillança* (metatitzat) per més que en gallec s'hagi eixamplat i popularitzat tant l'ús del verb *cavilar* (que arriba a mer sinònim de 'pensar', Castelao, *Escolma Dónega*, 191.10). Spitzer pensa en un derivat de *caliu* a base de la idea de «schimmern», angl. *glimpse* 'brillar, llustrejar': semàntica entre subtil i rebuscada etc. D'altres troben algun indici d'un oc. *egaliiu* derivat de *ÆQUALIS* (no *PDPF*), amb grams equilibris semàntics i fonètics.

Galidança, V. *galivança* (GALIB) *Galifant*, encruament de *galifa* 'califa' (Llull) amb *elefant* i (cf. GALIFARDEU) *Galifara*, alteració local d'*alifara*, amb influència de *galdir* (= *engolir*, i *gaudir*)

Galifant, encruament de *galifa* 'califa' (Llull) amb *elefant* i (cf. GALIFARDEU) *Galifara*, alteració local d'*alifara*, amb influència de *galdir* (= *engolir*, i *gaudir*)

GALIFARDEU, alteració de GALAVARDEU, antic i encara valencià, per influència de *galifa* (variant de *califa*) 'emperador musulmà', que popularment s'usa amb el sentit de 'persona poc recomanable, trapella temible'; *galavardeu* és derivat de *galavard* = oc. idem i cast. *galavardo*, d'origen incert, potser 'home deixat, mal vestit, pagerol', extret de l'antic *galavardina* 'vestit rústic' (variant de GAVARDINA). □ 1.ª doc.: *galavardeu*, 1493; cast. *galavardo*, 1611; *galifardeu*, 1864, Lab.

«No plau a Sa Santedat que neguna manera de galans ni *galavardeus* mengien a la taula hon sia la Duquesa», escrivia en aquella data Rodrigo Borja (papa Alexandre IV, 1492-1503, crec que parlant de Lucrècia).¹ Seguia essent usat com a terme popular i afectiu en el valencià del S. XVIII: «Armen atra brega --- y hageren vist vostés *galavardeus* a capollet, que no igualava un trip <'remor, esvalot'> real, tirant plantes y arromangos», *Rondalla de Rondalles*, 71; «-rdèu: galavardo, zangarullón, hombre alto y desgarrado», *Escriu* 1851; i aquesta és encara la forma que m'indiquen Enric Valor i J. Giner c. 1955 com a equivalent del *galifardeu* del *Dfa*.

La forma *galifardeu* (-èu) és, en efecte, la usada en català central i en general en el Princ. En admetre-la la 2.ª ed. del Lab. li va donar la definició «agutzil, esbirro, porquerón, satèl·lite, *satelles*, *aparitor*», acc. segona, encara admesa en el *Dfa*, si bé dubto que